

Huvudman

Avesta kommun
servicecenter@avesta.se

Beslut

Datum 2024-11-26

Dnr 2024:409

Sida 1 (8)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Karlbo skola i Avesta kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 29 april 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2024 genomfört en tillsyn av Karlbo skola i Avesta kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande garanterad undervisningstid, beslut om anpassad studiegång, åtgärdsprogram, garantin för tidiga stödinsatser, extra studietid, samt utredning av frånvaro.

Skolinspektionen har den 29 april 2024 beslutat att förelägga Avesta kommun att senast den 16 september 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande garanterad undervisningstid, beslut om anpassad studiegång, åtgärdsprogram, garanti för tidiga stödinsatser, extra studietid samt utredning av frånvaro.

Avesta kommun har den 16 september 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har genomfört intervjuer med personal i elevhälsan och rektorn den 9 oktober 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation i form av bland annat åtgärdsprogram, klasscheman och beslut om anpassad studiegång granskats. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Avesta kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Garanterad undervisningstid, anpassad studiegång och åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 29 april 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister vid Karlbo skola i Avesta gällande särskilt stöd. Skolinspektionen bedömde att det fanns brister i arbetet med att ge alla elever den undervisningstid och det stöd de har rätt till samt brister i skolans beslut om anpassad studiegång. Skolinspektionen bedömde att det inte var tydligt hur huvudmannens beslutade timplan tillämpats då det gäller de elever som har en anpassad studiegång. Det framgick varken av besluten om anpassad studiegång eller av åtgärdsprogrammen i vilken omfattning ämnen reducerats och hur detta förhåller sig till den garanterade undervisningstid som anvisas i timplanen. Vidare framgick att åtgärder som beslutats i åtgärdsprogram inte alltid genomfördes och att elever erhöll särskilt stöd utan att ha ett åtgärdsprogram. Slutligen visade Skolinspektionens utredning att det inte framgick när åtgärdsprogrammen skulle följas upp och utvärderas och vem som var ansvarig för detta samt att utvärderingar och uppföljningar inte alltid sker.

Av den redovisning huvudmannen inkommit med framgår det att elever som läser i särskild undervisningsgrupp ges undervisning enligt den garanterade undervisningstiden. Huvudmannen har också inkommit med redogörelser för avvikelser som görs från timplanen med anledning av beslut om anpassad studiegång.

Det framgår vidare av inskickad dokumentation och av intervju med rektorn att skolan numera har förtydligat blanketten för åtgärdsprogram så att det framgår när beslutet är fattat, när det ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för detta.

Vidare har huvudmannen skickat in en redovisning där det framgår vilka beslutade åtgärdsprogram som varit pågående på skolan mellan den 29 april och den 16 september 2024. Av den inkomna redovisningen framgår att 34 elever haft ett åtgärdsprogram under perioden. Huvudmannen uppger i skriftlig information att eleverna har fått det stöd som beslutats om i deras åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Grundskolan ska ha nio årskurser, som indelas i lågstadium, mellanstadium och högstadium. Utbildningen i varje årskurs ska bedrivas under ett läsår, som består av en hösttermin och en vårtermin. Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). (10 kap. 3 och 5 §§ skollagen)

Undervisningen ska omfatta följande ämnen: bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, matematik, musik, naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi, samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap, slöjd, svenska eller svenska som andraspråk, och teknik. Härutöver ska det som ämnen finnas moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval och, för elever som ska erbjudas modersmålsundervisning, modersmål. (10 kap. 4 § skollagen.)

Bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden. (9 kap. 4 § skolförordningen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 3 kap. 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen.)

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. (3 kap. 10 § skollagen).

Insatser som är att betrakta som särskilt stöd är t.ex. placering i särskild undervisningsgrupp eller enskild undervisning enligt 3 kap. 11 §, anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § eller elevassistent. Det rör sig således om insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte är möjliga att

genomföra för lärare inom ramen för den ordinarie undervisningen. Även insatsernas omfattning och varaktighet måste beaktas. Enstaka specialpedagogiska insatser under en kortare tid kan vara att betrakta som stöd i form av extra anpassningar medan mer omfattande eller regelbundna specialpedagogiska insatser utgör särskilt stöd. (Prop. 2013-14:160 s 37-38.)

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild, i enlighet med skollagen, hos en skolhuvudman tillämpas bland annat följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900): 31 § om dokumentation av beslut samt 32 § om motivering av beslut. (29 kap. 10 § skollagen.)

För varje skriftligt beslut ska det finnas en handling som visar dagen för beslutet, vad beslutet innehåller, vem eller vilka som har fattat beslutet, vem eller vilka som har varit föredragande, och vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet. (31 § förvaltningslagen. [2017:900])

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande. (32 § förvaltningslagen.)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde att det fanns brister i delar av skolans arbete med garantin för tidiga stödinsatser. Av utredningen framgick det att skolan genomför det nationella kartläggningsmaterialet, nationella bedömningsstödet och nationella proven, men i årkurs 1 görs inte bedömningsstödet i matematik, svenska och svenska som andraspråk både höst- och vårtermin.

Vidare framgick att lärarna inte har haft samråd med personal med specialpedagogisk kompetens avseende de elever för vilka det fanns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk eller matematik som ska

uppfyllas i årskurs 1. Detta medförde att skolan inte levde upp till författningarnas krav om att samråd ska ske tillsammans med specialpedagogisk kompetens.

Av den redovisningen huvudmannen inkommit med samt av intervju med elevhälsan framgår det att specialpedagog bokar in möte med lärare i årskurs 1 en till två gånger per termin för att tillsammans gå igenom vad garantin för tidiga stödinsatser innebär, hur arbetet ska ske och hur det ska dokumenteras. Detta bokas in i början av höst- respektive vårtermin. Vidare framgår det att specialpedagog kontinuerligt finns med som stöd till läraren och finns med som stöd vid utformning av eventuella extra anpassningar.

Rättslig reglering

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i

1. förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik,
2. lågstadiet i grundskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3.

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 3 kap. 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 3 kap. 7 §.

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §. (3 kap. 4 § skollagen.)

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid

1. en särskild bedömning enligt 3 kap. 4 §,
2. planering av stöd som anges i 3 kap. 5 § när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, och
3. uppföljning enligt 3 kap. 4 b §.

Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a §§ skollagen).

I ämnena svenska och svenska som andraspråk i årskurs 1 ska Skolverkets nationella bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling i årskurs 1 i grundskolan användas. För varje elev i årskurs 1 ska läraren använda bedömningsstödet som avses i 2 § vid avstämningsstillfällen under både höstterminen och vårterminen. Vid varje avstämningsstillfälle ska läraren utgå från Avstämning A, B eller C i bedömningsstödet utifrån hur långt eleven har kommit i sin kunskapsutveckling.

I ämnet matematik i årskurs 1 ska Skolverkets nationella bedömningsstöd i taluppfattning i årskurs 1 i grundskolan användas. För varje elev i årskurs 1 ska läraren använda bedömningsstödet som avses i 4 § vid avstämningsstillfällen under både höstterminen och vårterminen. Läraren ska använda den del av bedömningsstödet som avser den aktuella terminen och börja på mellannivån för varje elev. Därefter ska läraren använda bedömningsstödet utifrån hur långt eleven har kommit i sin kunskapsutveckling. (SKOLFS 2016:66, 2-5 §§).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 29 april 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister vid Karlbo skolan gällande frivillig extra studietid. Detta då det framgick av utredningen att eleverna erbjöds en timmes extra studietid i veckan.

Av den redovisningen huvudmannen inkommit med framgår det att skolan erbjuder elever i årskurs 4 - 6 två timmar extra studietid per vecka. Dessa sker onsdag 14.35 – 15.35 och torsdag 14.35 – 15.35. Det framgår vidare att ansvarig för studietiden är en av skolans förstelärare.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4 - 9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka.

Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. (10 kap. 5 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Frånvaroutredning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 29 april 2024 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister vid Karlbo skola gällande utredning av frånvaro. Detta då det framkom att skolan inte alltid gjorde en utredning av frånvaro för elever med upprepad eller längre frånvaro.

Av den redovisning huvudmannen inkommit med framgår det att skolan har en ny rutin. Rutinen innebär att om en elevs frånvaro når 20 procent inleds en frånvaroutredning under ledning av socialpedagog. Skolan har två blanketter de följer för att genomföra utredningen. En blankett som vårdnadshavare fyller i och en som eleven fyller i. Blanketterna innehåller bland annat frågor som rör elevens mående, sömn och hur eleven upplever sin tid i skolan. Resultatet analyseras och går igenom med elev och vårdnadshavare varefter Anpassningar görs för att söka komma tillrätta med frånvaron.

Rättslig reglering

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från grundskolan ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan (7 kap. 19 a §§ skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Sara Angeria.

Utredaren Richard Plym har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Helena Maslov medverkat.